Valiokunnan mietintö StVM 18/2016 vp─ HE 154/2016 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilasvammalain 6 ja 6 e §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilasvammalain 6 ja 6 e §:n muuttamisesta (HE 154/2016 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- lakimies Erkki Papunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- apulaisjohtaja Hans Ranta-Aho, Valtiokonttori

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sotilasvammalakia siten, että kunnan tai kuntayhtymän järjestämistä sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluista aiheutuvat kustannukset korvattaisiin niille vuosien 1939—1945 sotien johdosta vahingoittuneille tai sairastuneille, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on nykyisen 15 prosentin sijasta vähintään 10 prosenttia. Ehdotettu lainmuutos laajentaisi korvauksen saajien piiriä ja edesauttaisi ikääntyneiden sotainvalidien selviytymistä omassa kodissaan kotipalvelun, asumispalvelujen, liikkumista tukevien palvelujen, omaishoidon tuen sekä avosairaanhoidon turvin.

Sotilasvammalakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että kunnan järjestämistä kotipalveluista ja muista kotona asumista helpottavista sosiaalipalveluista aiheutuvat kustannukset voitaisiin korvata niille Ruotsissa vakituisesti asuville Suomen sotien 1939—1945 johdosta vahingoittuneille ja sairastuneille, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on nykyisen vähintään 15 prosentin sijasta vähintään 10 prosenttia. Lisäksi edellä mainituille henkilöille voitaisiin korvata yhdestä päivittäisestä ateriasta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Ehdotettu lainmuutos kohdennettaisiin vain sotainvalideille, jotka vammautuivat Suomen sotien 1939—1945 johdosta. Esityksen ulkopuolelle jäisivät sotilasinvalidit eli varusmiespalveluksessa ja YK:n tehtävissä vahingoittuneet ja sairastuneet. Heidän osaltaan kustannusten korvausten edellytykset säilyisivät ennallaan.

Valmis
5.0

Valiokunnan mietintö StVM 18/2016 vp

Esitys liittyy valtion vuoden 2017 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta pitää tärkeänä, että lievävammaisten sotainvalidien oikeutta maksuttomiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin laajennetaan koskemaan myös 10 prosentin haitta-asteen omaavia sotainvalideja. Aiemmin korvauksen saaminen on edellyttänyt 15 prosentin haitta-astetta. On myönteistä, että esityksellä saatetaan lievävammaiset sotainvalidit keskenään yhdenvertaiseen asemaan.

Valtion varoista sotainvalideille korvattavia palveluja ovat kotona asumista tukevat sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaiset kotipalvelut, asumispalvelut, liikkumista tukevat palvelut sekä omaishoidon tuesta ja avosairaanhoidon palveluista aiheutuvat kustannukset. Valiokunta korostaa, että kotiin annettavien palvelujen avulla voidaan edesauttaa sotainvalidien selviytymistä kotona mahdollisimman pitkään ja vähentää heidän laitoshoidon tarvettaan. Useimmilla sotainvalideilla sodasta aiheutuneesta vammasta tai sairaudesta aiheutuva haitta on sinänsä vakiintuneella tasolla, sen sijaan useimpien toimintakyky on heikentynyt ikääntymisestä johtuvien sairauksien takia. Valiokunta pitää välttämättömänä huolehtia siitä, että sotainvalidi- ja veteraanietuuksiin oikeutetut ryhmät saavat etuudet ja palvelut niin kauan kuin heidän hoivan ja huollon tarpeensa jatkuu.

Sotainvalidien etuuksien kehittäminen on 2000-luvulla ollut olennainen osa veteraanipolitiikan kehittämistä. Sosiaali- ja terveysministeriön veteraanipoliittisen ohjelman yhtenä painopisteenä on ollut kunnallisten avopalveluiden haitta-asterajojen asteittainen alentaminen määrärahojen puitteissa. Valtion varoista maksettavien avopalveluiden lisääminen esitetyllä tavalla kasvattaa valtion menoja vuonna 2017 arviolta 4,7 milj. euroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 154/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

Helsingissä 11.10.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Arja Juvonen ps

jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Sanna Lauslahti kok
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Annika Saarikko kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Martti Talja kesk
varajäsen Ilmari Nurminen sd
varajäsen Sari Tanus kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää